

גיליון מספר

36

גיליון זה יוצא לאור ע"י
מרכז תבונות
מסוגלים להצליח בגמרא

דרכי יצירת קשר

מערכת טלפונית ותכנים:
0733-478-474

כתובת דוא"ל:

m.tvunot@gmail.com

קו להתייעצות בלבד:

054-847-0581

בימים א-ה בין 20:00-21:00

ניתן להירשם לקבלת הגיליון
וחומרים נוספים וכן לבקשת
ייעוץ והדרכה או להזמנת
הרצאות וימי עיון ע"י שליחת
הודעה בדוא"ל.

להשגת הגיליון:

המאמר יצא לאור בכתב עת 'תבונות' - מנכ"ל לשמור את הגיליונות

האם קריאת קומיקס - משפרת את הקריאה? (א)

"שָׁמֹן"? איך נדע? ובכן, התשובה היא לפי ההקשר. המח מזהה את ההקשר ולומד לפענח במהירות את המילה לפי המשמעות.

מה נדרש למח בכדי לזהות הקשרים? א. להכיר אוצר מילים רחב, ב. להכיר את מבנה הטקסט.

ככל שתהליך הפענוח נעשה אוטומטי יותר - כך המח יכול להתפנות להפקת משמעות. מח עסוק - אינו מצליח לייצר משמעות. המח מוגבל ואינו יכול לחשוב על שתי פעולות במקביל.

ובשל כך, כשהילד שלנו קורא קומיקס, גם אם הוא באמת קורא (ולא רק מסתכל בתמונות...), המח שלו מתרגל לזהות הקשרים רק על פי תמונה, ובאשר כך, בהיעדר תמונה, המח לא יצליח לפענח את המשמעות. למה? כי פשוט לא הרגילו אותו לפענח מילים עפ"י הקשר מופשט של משמעות.

אז למה קריאת קומיקס עשויה להועיל?

לא נעים לומר, אבל בקריאת קומיקס רבו החסרונות מהיתרונות, אבל אולי נקודת זכות אחת שאפשר לומר על מייסדי תעשיית הקומיקסים היא: שיתכן שקריאה זו יכולה להועיל להעשרת אוצר המילים. אפשר גם לפתח חשיבה ע"י קומיקס - אבל זה רק ע"י תיווך מההורים, ונעסוק בזה אולי בפרק אחר.

בפרק הבא נעסוק בעז"ה בשאלה איזה מיומנויות צריכים בשביל קריאה נכונה, ולמה לפעמים קשיי הקריאה מצליחים להסתתר מעינינו...

בתבונות ינחני

הרב אביאל אברהם טוויל | יו"ר המרכז

כהקדמה למאמר זה מחובתי לציין כי אין מטרתו לתת תמונה מקיפה עבור מאבחנים או להוות כתחליף לאבחון מקצועי ומקיף, מטרת מאמר זה היא לתת רקע בסיסי לנושא "הקריאה" שהוא נושא מורחב ולהתייחס לקשר בין הקריאה ובין לימוד הגמרא. בואת נעסוק בשלושת השבועות הקרובים בסייעתא דשמיא.

פעמים רבות אני נשאל בכל מיני פורומים, הרצאות וגם בימי עיון בעיקר ע"י הורים, אבל גם לא מעט ע"י מחנכים ואנשי חינוך: האם זה שהבן שלי קורא קומיקס, ומתמיד בקריאה זו שעות - האם זה לא אומר שהוא יודע לקרוא?

אז במענה לתשובה זו, אנסה להשיב מענה מקיף ולהשתמש בתשובה זו כבמה להרחיב ולפטור גם שאלות נוספות הקשורות לעניין הקריאה.

ובכן, כשאנו בודקים קריאה - אנו מתייחסים לשלושה מיומנויות מרכזיות שהם: שטף, דיוק, הבנה (שתלויה בהתייחסות לסימני הפיסוק - פרוזודיה והמשמעות). וממילא כשאנו אומרים שהילד קורא טוב - אנחנו מתכוונים שבכל שלושת המיומנויות הוא שולט היטב.

[במאמר מוסגר - מיומנות הדיוק יותר חשובה מהמהירות, בפרט בלימוד הגמרא, כי פענוח נכון הוא המתכון להבנה נכונה, אך לעיתים רבות - איטיות בקריאה מושפעת ומשפיעה בקשר ישיר גם על אחוזי הדיוק].

אחד התהליכים החשובים בתהליך רכישת הקריאה נקרא: "אורתוגרפיה" - שפירושו קריאה עפ"י היכרות עם צורת המילה. אנו מפענחים מילים על בסיס רמת ההיכרות שלנו עם "צורת המילה". זהו תהליך שמתפתח ע"י שינון וחזרה מתמדת עד שהילד יאסוף עוד ועוד מילים ל"מחסן המילים" שלו.

עם זאת בשפה העברית ישנו תהליך נוסף חשוב, שהרי בשונה משאר השפות שיש רק כתב עם ניקוד - בשפה העברית יש שתי פורמטים, כשהפורמט המרכזי הוא הכתב הלא מנוקד אליו הילד נחשף כבר בשנתו השלישית לרכישת הקריאה - וממילא כיצד ידע הקורא לקרוא נכון?

בואו נעשה תרגיל מעניין! - תקראו בבקשה את המשפט הבא: "אבי הוסיף שמן למדורה". וכעת תאמרו: מהו הניקוד הנכון, האם "שָׁמֹן" או

מרכז תבונות - מסוגלים להצליח בגמרא הינו מרכז ייחודי המטפל בקשיי למידה בלימוד הגמרא. שיטת האבחון המקיף של המרכז מבוססת על מודל שבעה מנגנוני למידה בהם כל לומד חייב לעבור בכדי להצליח - תוך שלכל מנגנון יש כלי אבחון ייחודיים המותאמים לשפת הגמרא. ע"י אבחון מקיף נצליח לזהות במדויק את הקשיים הנסתרים אצל הלומד ולהציע פתרונות מעשיים שיהפכו אותו - ללומד עצמאי בסייעתא דשמיא. האבחון הייחודי כבר סייע למאות תלמידים להיות מסוגלים ללמוד גמרא לבד. מעוניינים להצטרף להצלחה: חייגו כעת למרכז ותתחילו ליהנות מהגמרא.

הפעלה וחינוך בלימוד

איך נייצר הנעה פנימית ללימוד?

עלינו לעשות כדי להשיבו למוטב וכו' וכו', בעוד שתפיסה זו היא שגויה. הילד נוטה לרע - כי כך דרכם של ילדים! לא יותר מכך.

וכשם שילד נולד כשאינו מדבר - ולא בגלל שהוא מפונק ומתעצל בכך, אלא משום שבאמת אינו יודע - ואנו טורחים ללמד אותו לדבר עם הרבה סבלנות ונהנים מכל מילה והגה שמוציא, כך בדיוק אמורה להיות מלאכת החינוך לטוב.

הרב שלמה הופמן זצ"ל בספר "ועדים-יסודות החינוך" (עמ' 85) מביא דיון מרתק המובא בירושלמי (כתובות פ"ה ה"ו), והוא: מאיזה גיל הבן כבר מכיר את אימו? בגמרא מובאים שתי שיטות - שיטת רב: שלושה חודשים, אך שמואל חולק ואומר: שלושה ימים!

מגיל שלושה ימים התינוק כבר מכיר את אימו! הוא עדיין אינו רואה ברור, מעביר את רוב יומו בשינה ואכילה - ועם זאת "מכיר את אימו!".

וכהוכחה ליסוד העצום הזה, מביאה הגמרא שלושה סיפורים מגדולי האמוראים שהם מתארים את הדבר הראשון שהם זוכרים מילדותם. סיפור ראשון - "שמואל אמר חכים אנא לחייתא דילדין לי" - כלומר, שהוא זוכר את המיילדת מרגע הלידה. ועוד שתי סיפורים, עיי"ש.

עד כמה רמת ההשפעה שלנו לייצר הרגלים חיוביים אצל הילדים והתלמידים שלנו - היא הכרחית אפילו משלב הלידה. גם אם בעינינו אנו בטוחים שהילד אינו קולט - האמת היא שהוא באמת קולט ומפנים. ולנו זה אחריות - להנחיל הרגלים וטבעים חיוביים לעבודת ה' וללימוד התורה.

פרק ב: מהותו של הנער - רע מנעוריו (1)

מהרגע הראשון בו נולד האדם - נולד עימו הרוע. בני האדם בעולם כולו מתחברים מטבעם המולד למציאות רעה הרבה יותר מאשר למציאות טובה. כוחו של הטוב אינו מולד אלא נרכש. עם חייו של האדם מתבררת ומתאמת אצלו הרצון להיות טוב ולהטיב עם סביבתו.

כמה מעניין לראות את לשונו הקצרה והמדוייקת של בעל 'מנורת המאור' (פי"א - גידול בנים עמוד 120), המציג את הפסוק המפורסם במשלי "חנוך לנער על פי דרכו" במבט שונה לחלוטין ממה שהכרנו עד היום, וזו לשונו: "פירושו: אם תחנך לנער על פי דרכו, מהו דרכו של נער, שלא ללמוד ושלא להתפלל, אלא ישב בטל ולרדוף אחר תאותו, אם תעזוב אותו על דרכו הרעה ועל טבע נערותו, ולא תמחה בידו להחזירו למוטב, גם כי יזקין לא יסור ממנה, מפני שנעשו לו כטבע ולא יוכל לפרוש מהן ... ולפי זה הפירוש אין ר"ל חנוך לנער על פי דרכו מצוה, כלומר עשה כך וכך, אלא כמו שמח בחור בילדותך, ופירושו אם תשמח בחור בילדותך ותהלך בדרכי לבך, דע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט. וכן חנוך לנער, אם תחנך לנער על פי דרכו, כשיזקין לא יסור מאותו הדרך שהורגל בו".

כלומר, אם תחנך את הנער כפי דרכו הטבעית עימה נולד, שהיא מטבעה נוטה לרע - אז גם כי יזקין הנער - לא יוכל עוד לסור מהרע שהושרש בו. עולה, כי הנער מטבעו נולד עם נטייה לרוע. זו מהותו הטבעית.

הדברים הללו הינם מעודדים מאוד, כי כשאנו רואים ילד עם נטייה לרע אנו ישר מתחילים לחשוב אולי הוא ניצוץ של איזה רשע מדור קודם, ומה

משולחנו של המזומחה

סודות ויסודות משולחנו של המאבחן הרב אביאל אברהם טוויל

בשבוע שעבר השתתפתי ביום עיון במסגרת סדרת הדרכות חינוכיות בת"ת חשוב - העברתי הדרכה מיוחדת על הוראת הגמרא לילדי הקשב והריכוז - ושם הרחבתי על חובת ה"שיתוף" שאנו צריכים לייצר בינינו ובין התלמיד שלנו.

ואז שאל אותי המפקח החינוכי שהשתתף אף הוא, שאלה חשובה ויסודית מאוד - ואני רוצה לשתף אתכם בה. וכך שאלתו:

"האם עלינו להסביר לתלמיד מה אנחנו רוצים להרוויח כעת בצורה או בדרך המיוחדת שאנו מלמדים אותו כעת? או שזה אמור לבוא מאלינו? שהוא יבין וירגיש לבדו את השינוי?" - אה, שאלה מצוינת.

התשובה היא יסודית וחשובה: כחלק מהשיתוף ויצירת לומד עצמאי - עלינו להסביר לו את מטרתנו ואיך אנחנו רוצים להשיג אותה. הסיבה שעלינו לשתף אותו היא פשוטה - השיתוף הזה מגייס את התלמיד לתהליך, הוא מבין שהוא במהלך של שינוי וגדילה, וגם אם עדיין הוא לא מרגיש את השינוי - הוא מתחיל להרגיש שמשוהו רציני מתחיל כאן להיות...". איך משתפים? - זה בעזרת ה' בשבוע הבא...

לשכת הגזים הכיתות

מה חדש?

גיליון זה מודפס בכמות מצומצמת באפשרותך לזכות את חבריך ומכיריך... הרפס את הגיליון ותעזור גם להם

לבקשת רבים!

לפרוץ את קוד הנפש...
מדריך משימות שבועי - שיגלה לכם
איך הבן שלכם לומד באמת...

לחצו פאן להורדה או שלחו מייל עם בקשה

לקבלת הגיליון ועוד חומרים נוספים ישירות למייל לחץ כאן

הילד מתקשה בלימוד הגמרא? יש פתרון. יעיל מדוייק ומהיר.

הצטרפו למאות התלמידים
שכבר מסוגלים ללמוד גמרא לבד!
על ידי שלושת הצעדים להצלחה:

- אבחון מקיף ומקצועי בגמרא
- תוכנית למידה מותאמת
- ליווי מקצועי לביצוע

רוצים לדעת עוד על התהליך?
האזינו לפירוט המלא במערכת הטלפונית

שלוחה 71 **0733-478-474**

